

Sygn. akt IX Ka 336/13

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 8 sierpnia 2013 roku

Sąd Okręgowy w Toruniu IX Wydział Karny Odwoławczy w składzie:

Przewodniczący- SSOAndrzej Walenta

Sędziowie- SOAleksandra Nowicka

- SO Barbara Plewińska / spr /

Protokolant - st. sekr. sąd. Anna Ryłow

przy udziale przedstawiciela (...)Urzędu Skarbowego w T. P. D. po rozpoznaniu w dniu 8 sierpnia 2013 roku sprawy **J. L.**

oskarżonego z art. 57 § 1 kks

na skutek apelacji wniesionej przez obrońcę oskarżonego

od wyroku Sądu Rejonowego w Toruniu

z dnia 3 kwietnia 2013 roku sygn. akt II W 37 / 13

uchyla zaskarżony wyrok i przekazuje sprawę Sądowi Rejonowemu w Toruniu do ponownego rozpoznania.

Sygn. akt IX Ka 336/13

UZASADNIENIE

J. L. został oskarżony o to, że będąc podatnikiem podatku od towarów i usług uporczywie nie wpłacał na rachunek Naczelnika (...)Urzędu Skarbowego w T. w terminie ustawowym do 25 dnia miesiąca następującego po miesiącu, w którym powstał obowiązek podatkowy podatku od towarów i usług za okresy: od I kwartału 2011 r. do IV kwartału 2011 r. w kwocie łącznej 38.797,00 zł.,

- tj. o wykroczenie skarbowe z art. 57 § 1 kks.

Wyrokiem z dnia 3 kwietnia 2013 r. Sąd Rejonowy w Toruniu, sygn. akt II W 37/13, uznał oskarżonego za winnego popełnienia czynu zarzucanego w akcie oskarżenia, tj. wykroczenia skarbowego z art. 57 § 1 kks i za to, na podstawie art. 57 § 1 kks, wymierzył mu karę 1.000 zł. grzywny.

Sąd zasądził od Skarbu Państwa na rzecz adwokata R. R. kwotę 360,- zł. powiększoną o stawkę podatku VAT tytułem zwrotu kosztów obrony udzielonej oskarżonemu z urzędu.

Sąd zwolnił oskarżonego od obowiązku uiszczenia opłaty sądowej, a wydatkami poniesionymi od chwili wszczęcia postępowania obciążył Skarb Państwa.

Wyrok ten zaskarżył w całości **obrońca oskarżonego**, zarzucając mu:

1. błąd w ustaleniach faktycznych, mający wpływ na treść zapadłego wyroku, skutkujący przyjęciem, że zachowanie oskarżonego w postaci niezapłacenia podatku w okresie wskazanym w zarzucie aktu oskarżenia miało charakter uporczywy, w sytuacji, gdy z dowodów przeprowadzonych w sprawie nie wynika, jakie były przyczyny braku zapłaty;
2. naruszenie przepisów prawa procesowego, tj. art. 5 § 2 kpk w zw. z art. 113 § 1 kks poprzez jego niezastosowanie i nierozstrzygnięcie wątpliwości w sprawie na korzyść oskarżonego.

W oparciu o powyższe skarżący domagał się zmiany zaskarżonego wyroku poprzez uniewinnienie oskarżonego od popełnienia zarzucanego mu czynu, ewentualnie jego uchylecia i przekazania sprawy do ponownego rozpoznania sądowi I instancji.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Dokonując kontroli zaskarżonego rozstrzygnięcia, sąd odwoławczy doszedł do przekonania, że zaskarżony wyrok należy uchylić, a sprawę przekazać Sądowi Rejonowemu, celem jej ponownego rozpoznania.

Z uwagi na niemożność ustalenia miejsca pobytu oskarżonego w kraju w skierowanej przeciwko niemu sprawie o wykroczenie z art. 57 kks prowadzone było postępowanie w stosunku do nieobecnych. Po dokonaniu analizy dostępnych dowodów w postaci dokumentacji podatkowej sąd orzekający stwierdził, że oskarżony faktycznie systematycznie, w kolejnych okresach wskazanych w zarzucie, nie wpłacał w terminie podatku od towarów i usług, mimo tego, że bez wątplenia musiał mieć świadomość ciężącego na nim obowiązku podatkowego. Przyjmując, że o uporczywości zachowania sprawcy świadczy m.in. fakt powtarzalności zaniechań w regulowaniu podatku VAT, z którego istoty wynika, że płaci się go od czynności, na której dokonanie musiały zostać wcześniej zabezpieczone środki, sąd uznał J. L. za winnego popełnienia zarzucanego mu wykroczenia. Obrońca twierdził jednak, że zaskarżony wyrok skazujący oskarżonego nie może się ostać, bowiem sąd meriti przyjął, że zachowanie oskarżonego miało charakter uporczywy w rozumieniu przepisu art. 57 kks, mimo, iż nie wyjaśnił należycie okoliczności istotnej dla dokonania prawidłowej prawnej oceny zachowania oskarżonego polegającego na niewywiązaniu się ze zobowiązań podatkowych, a mianowicie tego, jakie były przyczyny braku zapłaty podatku w terminie. Jego zdaniem nie zostały przeprowadzone żadne dowody umożliwiające rozstrzygnięcie, czy ów stan rzeczy stanowił wyraz wyłącznie złej woli oskarżonego, który kredytował tym sposobem swoją działalność kosztem Skarbu Państwa, czy też może skutek tego, że istniały niezawinione przez niego okoliczności, które obiektywnie uniemożliwiły mu zapłatę podatku. Faktem jest, że sąd nie przeprowadził szczegółowej analizy kondycji gospodarczej firmy prowadzonej przez oskarżonego na podstawie dokumentów z ZUS, czy banku, w których posiadał on konto. Skarżący, który w zasadzie ograniczył się do wskazania na ten fakt, zdaje się jednak zapominać, że miarodajnej podstawy do stwierdzenia, czy brak zapłaty podatku stanowił wyraz negatywnego stosunku oskarżonego do zobowiązań podatkowych dostarczyć może także analiza innych okoliczności przedmiotowych.

Z tej racji brak przeprowadzenia wymienionych w apelacji dowodów nie implikował jeszcze sam w sobie automatycznie konieczności wzruszenia zaskarżonego wyroku. Na treść rozstrzygnięcia sądu odwoławczego wpływ miały okoliczności ujawnione na etapie postępowania odwoławczego. W toku tego postępowania - mimo, że wcześniej nie można było ustalić jego miejsca pobytu w kraju, co umożliwiło procedowanie pod jego nieobecność, na specjalnych zasadach przewidzianych na wypadek tej szczególnej sytuacji w dziale VI kodeksu karnego skarbowego - popierając wniesioną przez obrońcę apelację, w której zakwestionowano ustalenia faktyczne, do dyspozycji sądu zgłosił się oskarżony. Gdyby postępowanie od początku prowadzone było na zasadach ogólnych, sąd meriti zmuszony byłby go przesłuchać, a jego wyjaśnienia, w których miałby on możliwość przedstawić własne stanowisko w sprawie, stanowiłyby istotny dowód brany pod uwagę przy rozstrzygnięciu o jego odpowiedzialności. Oskarżony ma bowiem prawo do obrony. Bez wątplenia jest on też osobą posiadającą najpełniejsze wiadomości na temat sytuacji finansowej prowadzonej przez siebie firmy. Skoro zaskarżony wyrok wydany został w toku postępowania prowadzonego w stosunku do nieobecnych, faktu pojawienia się oskarżonego na rozprawie apelacyjnej nie można było zatem zignorować. Sąd odwoławczy nie mógł jednak sam uzupełnić materiału dowodowego o jego przesłuchanie, gdyż przeprowadzenie tego dowodu co do istoty sprawy, naruszałoby zasadę dwuinstancyjności postępowania. Czynności

dowodowe podejmowane przez sąd II instancji nie mogą jednak prowadzić do ukształtowania w postępowaniu odwoławczym podstawy faktycznej rozstrzygnięcia, co do istoty sprawy, gdyż to w konsekwencji pozbawiłoby stronę prawa do zaskarżenia orzeczenia, a przez to nastąpiłoby unicestwienie konstytucyjnej gwarancji strony - art. 78 Konstytucji RP.

Mając na uwadze powyższe sąd odwoławczy zmuszony był uchylić zaskarżone rozstrzygnięcie i przekazać sprawę sądowi I instancji do ponownego rozpoznania.

Przeprowadzając we właściwym trybie ponowne postępowanie, sąd I instancji będzie zobligowany do wyjaśnienia poprzez przeprowadzenie wszelkich dostępnych dowodów okoliczności istotnych dla rozstrzygnięcia, czy zachowanie oskarżonego w postaci braku zapłaty podatków w terminie cechowało się uporczywością w rozumieniu art. 57 kks.